

ലീല

കുമാരനാശാന്റെ കൃതികൾ

കാവ്യങ്ങൾ വീണപ്പൂവ് • ഒരു സിംഹപർവ്വം നളിനി • ലീല ബാലരാമായണം • ശ്രീബുദ്ധചരിതം ഗ്രാമവൃക്ഷത്തിലെ കുമ്പി • പ്രഭാഭനം ചിന്താവിഷ്ടയായ സീത • ദുരവസ്ഥ
കവിതാസമാഹാരം പുഷ്പവാടി • വനമാല മണിമാല
വിവർത്തനം സൗന്ദര്യലഹരി ഭാഷാമഘസന്ദേശം
സ്തോത്ര കൃതികൾ സ്തോത്ര കൃതികൾ
മറ്റ് രചനകൾ മറ്റ് രചനകൾ

ലീല

ഒന്നാം സാഗ്ഗം

-1-

“പ്രണയ പരവശം, ശുഭം നിന-
കുണരുക, യുണ്ടാരു ദിക്കിനി നി പരിയ;
ഗുണവതി, നടുമുഹ നിദർ വി-
ട്കുണരുക, ഞാ സഖി, നിന്റെ മായവി”.

-2-

സരള മധുരമീവിധം വച-
സസാര വിധി വാടിയ കണ്ണവീഥിയി
വീരവിനാടു പതിച്ചു, പിച്ചിമു

വീരള നവാംബുദബിന്ദുവനെന്പത്രേ.

-3-

ഉദയപുരമതിന്നുപാൻതമായ്
വിദിത മഹീധര സാനു ഭൂമിയി
സദന സുമ വനത്തിലൊന്നിലു-
ന്മദമരുളും മധുമാസ രാത്രിയി,

-4-

വിലസി നറുനിലാവഴും ലതാ-
വലയമിയന്ന നിലത്തൊരമലാ
വിലയവിവശമനേ, വീണ പു-
ഷ്കുലയതുപത്രേല കിടന്നിതകേയായ്.
(യുഗ്മകം)

-5-

ക്ഷിതിയിലഹഹ! മായ ജീവിതം
പ്രതിജനഭിന്ന വിചിത്ര മാഗ്ഗമാം
പ്രതിനവരസമാ, മതത്രേക്ഷുകി
കൃതിക മനുഷ്യ കഥാനു ഗായിക!

-6-

മരുവിയവിട മുമ്പു, ദൂരമാം
മരുവിലകന്ന മഹാപ്രണയങ്ങളി
പരവഴി തുണ ചെന്നു പത്രേകുവത്രേ-
രത്രേവകയാളുക വരെയ വൃത്തിക.

-7-

അവരുടെ കുലനാമനുണ്ടത്രേ
അവനിയി വിശ്വതന്ത്രപാലക
അവനു തനയയായ് ജനിച്ഛു പത്രേ-
ലവികലമാനുഷ രൂപമാധുരീ.

-8-

ഭവന മണിവിളക്കു, സദ്ഗുണ-
പ്രവണതയാന്നു വളന്നു നന്ദിനി
അവനു മമതകൊണ്ടു തുല്യമാ-
യവളു, മസുക്ക, വസുക്ക താനുമേ.

-9-

കല, നിശിതകുശാഗർബുദ്ധിയാ
പലതു പരിച്ഛിതു ശക്തിപത്രേലയ്യും
വലിയ ധനികനാം പിതാവുത-
നിലയി വിചക്ഷണ ലബ്ധിപത്രേലയ്യും.

-10-

സകുതുകമമ മത്സരിച്ഛു താ
മികവത്രേണിഞ്ഞിതു ശശൈവം മുത
പ്രകൃതിയവളയംഗകാന്തിയാ
സുകൃതി പിതാവു വിഭൂഷണങ്ങളാ.

-11-

ലലിത ലലിതമാന്നു യൗവനം
 കുലസുത ലീല-അതാണവർക്കു പരേ;
 ലലനകളുടെ ഭാഗ്യയന്തർമാ-
 നിലയിൽ മനസ്സു തിരിഞ്ഞപത്രലപത്രം.
 -12-

മകളെടുമെരിമിച്ചു യാതർയാ-
 യകലയെക്കൊരികു വണിഗ്വര, തദാ
 സകുതുകമവർകൾട്ടു വർത്തക-
 പ്തകരമടുപ്പതു താവളങ്ങളിൽ.
 -13-

കൊടിയ വെയിലുമുഗ്ദ്ധവായുവും
 പൊടിയുമിടഞ്ഞു മഹാമരുകുകളിൽ
 കടലിൽ ബഹുചരകുമാളുമായ്
 പടവുകൾപത്ര വരുമെടുകുങ്ങളും,
 -14-

പടകുടികൾ വെടിഞ്ഞു കുന്തത-
 കളെടുമുടിവിട വലാഹകുണ്ടപത്രം
 നടുവഴികളിൽ നീണ്ടവാഹന-
 പ്പടയെടുപത്രമുരു സാത്ഥവാഹരും.
 -15-

പല ജനത, പല നിബന്ധനം
 പല നഗരം പല വേഷഭാഷകൾ
 പലതുമിതുകണക്കുണഞ്ഞുക-
 ണ്ട,ലമവർ മരവുമ്മാന്നു ബ്രഹ്മവും.
 (വിശേഷം)

-16-

വിഭവ,മതുകണക്കു വിദ്യ,യീ-
 സുഭഗത, ശരഭന, യൗവനാഗമം;
 ശുഭഗുണയിവയിൽ ചരികയാ-
 യഭിമതവാപിയിൽ മുഗ്ദ്ധഹംസിപത്രം.
 -17-

കരുതരുതുരു ഭൂതികാകിലും
 സ്ഥിരശുഭയാണിഹ ലീലയെന്നു നാം;
 പരമരൂപിരമാമഹാമുഖം
 ചരമധരപരി കാറു നിർക്കവേ.
 -18-

ശരി, ഹതവിധിയായ മഘമാ-
 ന്നിരുളുപരന്തിത, ലഭകയാതർയി
 മുറുകി വലിയ കളു, കന്യയാം
 ചരുകളിവഞ്ചി കുടുങ്ങിയാടലിൽ.
 -19-

വിജയപുരനിവാസി, വർത്തക-
 വർജപതി, യാവഴിപത്രന്നുവന്നൊരാ
 സ്വജനമെടുവരിച്ചു ലീലയെ,

നിജസുതനായി വധുകരികുവാ

-20-

കമന, നഥ മകുക്കവാ യുവാ
സമയനവംശനിണങ്ങുമെന്തുതാ
മമതയൊടുമുറച്ചുചെയ്തുപത്രേ
സമയവുമങ്ങനെയൊത്ഥപാലക.

-21-

അവിഹിത മിഹ രക്ഷയരോടൊരാ-
കുവിക്കലമാം പർഭുഭാവം; അല്പതും
യുവജനഹൃദയം സ്വതന്ത്രമാ-
ണവരുടെ കാമ്യപരിഗർഹചേഷ്ഠയി.

-22-

'മദന'നിതി പുകഴ്ന്നു, മാധുരീ-
സദനമതായ സഖാ, ഗുണഭ്രാന്തര,
സദന നിക്ഷേപത്തിയുണ്ടൊരാ;
ഹൃദയമവന്നവ നന്ദി മുന്മമേ.

-23-

ദുഹിതൃപരിണയഭ്രാന്തസ്വം യഥാ-
വിഹിതമൊരുക്കി വഴികുവതതക;
അഹഹ! പിതൃനിയോഗവിന്ന, ദു-
സ്സഹമഴലപ്പൊഴിഞ്ഞു ബാലിക.

-24-

പഴകിയതരുവല്പി മാറ്റിടാം,
പുഴയൊഴുകുംവഴി വരേയാകുടാം,
കഴിയുമവ;-മനസ്വിമാ മന-
സ്സൊഴിവതശക്തമൊരാളിലുന്തിയാ.

-25-

ഗുരുജനവചനം, കുലകർമ്മം,
തരുണിക തന്നുടയെസ്വതന്ത്രത,
കരുതിയിവ മറച്ചു കാമിതം
കരുമന പൂണ്ഡിവാ കാട്ടി ലൗകികം.

-26-

വിനയവതിയുഴിഞ്ഞു വിട്ടിടാം
ജനകപിതത്തിനു തന്നെ താപിതം;
അനൗചനവ,നനയരാഗ,നാ-
യനുകനയങ്ങനെയൊഴ്ത്തുമാത്തിയി?

-27-

കദനമതൊഴിയാതെ കഷ്ടമീ-
മദനഗതാശയ മാഴ്കി,-നിഷ്പലം
വിദയനിയതി, ദുസ്തരൗഘ,-യാ
നദിയയെതിരത്തൊരു ജന്തുനീന്തുമത്രേ?

-28-

സ്ഫുടമഥ വകതെറ്റിയറേറുമ-
കുതൊടിയലും ധ്വജകുടിയനെന്പത്രേ

ഒടുവിലവ വിവാഹമംഗളം
തടവി ഗളത്തില,നിഷ്ഠദശനം.

-29-

സുതയിലകമലിഞ്ഞു തപതി-
ക്കതി ഗുണിതം ധനമകേ പത്രധനി
നദി വഴിയുദധിക്കുമകേമി-
ബ്ബദക സമൃദ്ധി ഘനാഘ്യാനം ശിരി.
-30-

പ്രണയിയൊടു പിരിഞ്ഞു നാഥനോ-
ടണവതിനാകുമവകകഴുന്ന്നഴ,
ഇണയയെകല വെട്ടു ദൂര നി-
ഘൃണമിഹ വിറ്റ് കപത്രേ ചിത്രകിലാം.
-31-

ഘനരുജയൊടു യാതർ കൂട്ടുമ-
ജ്ജനക വിയത്രേ മറിഞ്ഞെതില്പവ;
മനമഭിഹതമസ്തരാഗമാം,
സ്വനമിയലില്പ തകന്ന വീണയി.
-32-

സുതയുടെ മുഖമാധികാശിതം
ഗതനമ ഖദേമൊടത്രേത്തു വാത്തക;
അതു നിജ വിരഹാത്തി മൂലമെ-
ന്നമ കരുതീടവനാശ്വസിക്കയായ്
-33-

വരസുഖ വിഭവബ്ബ മരേകകുമരേ
വരനരുളുന്ന്തവകകു ദുഃഖമായ്;
നരഹൃദയമതിന്നു ഭാവനാ-
പരികരമെങ്ങനെ, ഭത്രേമെങ്ങനെ.
-34-

പതി പിതൃ കൃതനത്രേകകി യത്രേയനാം;
കൃതമതിയാമവ,-എന്തത്രേ ഫലം!
ക്ഷിതിയിലൊരു പുമാന്റയെന്റിയേ
സതിക പരന്റ ഗുണബ്ബ കാണുമത്രേ?
-35-

ഘടന പതി വിലാസി ചയ്കിലും
പിടമൃഗനതേർ കൃപാദ്രയാകിലും
സ്ഫുടമകലിയാതെ മരേവിനാ
തടശില പത്രേല തരംഗലീലയി.
-36-

ദിനവു,മിതു കണക്കു മാസവും,
പുനരഥപത്രേ,യതി ദീഘമബ്ബദവും;
ഗുണവതിയവ നിന്നു നിഷ്ഠയി
പ്രണയജമാമഴലത്തി കാഷ്ഠയി.
-37-

‘പിണയുമിനി വിപത്ത്,ശക്തയീ-
പ്രണയിനി’യെന്നെ ഹന്ത! കാട്സിനാ
ക്ഷണ,മകരുണ, മന്യവഭവം
ഗുണ പരിണാമ പരീക്ഷകു വിധി!
-38-

അവളുടെ ശയനീയ ശായിയാ-
മവനൊരു ഷസ്സിലുണന്നിടായായ്;
യുവതയെവിടെ? - ജന്തുവിന്നു ഹാ!
വിവൃതകവാട,യനാരതം മൃതി.
-39-

അയി സുഭഗ! വടിഞ്ഞു ഭൂമി നീ,
പ്രിയയുടെ രാഗമറിഞ്ഞതില്പടെ,
നിയതിഹതനിതൊക്കുകു കി വാ!
സ്വയമഭിമാനകൃതാത്ഥനെങ്കിലും.
-40-

ഒടുവിലഹഹ! ബന്ധുരഭനം
നടുവിലശങ്കമവന്റെ യായുട
ചടുലശിഖയി നിർദ്യഭയഭയമ
ധടിതി ദഹിച്ചു ചിതാഹുതാശനം.
-41-

വിവിധ ഹൃദയവൃത്തിവിദ്യയായ്,
വിവശതയാന്നു, വിതന്തുവാമവ
മുഗധുവതി കിരാതമുക്തയായ്
വുകനിര തവഴി ചെന്നുവീണപ.
-42-

“പതിയെ യനുമരിച്ചു പുണ്യവും,
സതികുപറെന്നു, സമഞ്ജ, സൗഖ്യവും
വിധവ,വിദയ,വക്രശീലയീ-
വിധമിഹവാഴുകയായി പാപ ഞാ!!
-43-

പലരിനിയശുഭങ്ങളൊത്തീടാം,
പലരപവാദശരണ്ണ തുകിടാം,
ഹതയിവളി;-അഹ! ഗുണത്തിനാം
പതിവനിതയ്ക്കനഭീഷ്ടനെങ്കിലും
-44-

പരമരിയ കിനാവിലെ പ്പലം
പറക, മന:ഖഗ, നീ ഭുജിക്കുമ?
ഉരുരസമതുന്നെക്കിയതേ നീ
മരുവിയി,താക്കനി വീണുപയേതേ!
-45-

ഇതി പലവിധമൊത്തുഴന്നു ത-
മതി, യവളന്നുരു പീഡതടേനാ;
എതിരിടുമഴതാങ്ങുമാരു, മാ-
കകതിരുജ ഭാവിഭയണ്ണ നുകിടാ?

-46-

ഇളകിലുമിതുപത്രലവകുട
 ഗളിതഭയം, മദനമുഖം മനം,
 കള ത്വദിതി പരിച്ഛിന്നമാം
 മുളയതുപത്രല മൂതിന്നു പൊങ്ങുവാ.

-47-

വിനയവിഹിതദുഃഖ, വശൈയീ-
 യനുകനു മാനസപത്നി മൂന്നുമേ,
 പുനരവരിലനിന്ദയ മംഗനാ-
 ജനമതിനന്നു പുന വിവാഹവും,

-48-

വിശസനമതി വാടിവീണിടും
 ശ്വശുരര വിട്ഠവ വല്ലവാറുമേ,
 മദനനരികി വാണു രമ്യമാ-
 'മുദയപൂരി' ക്കു മടങ്ങിയാത്തായ്.

-49-

പരിജനമൊടു തണ്ഡിലദേവി വ-
 പരവഴി തളളിയഖദേമുത്സുക,
 ഒരു വഴിയയെഴുതുക കാറ്റുമായ്,
 ത്വരയൊടു പത്രം ചരതഭ്രമണിപത്രലിവാ.

-50-

പരിസര മതിലതെത്തി ലക്ഷ്മയായ്
 ചിരവിധൂരം പിതൃസൗധമെങ്കിലും
 ഉഴരിയുടനവകു തൃഷ്ണയാ
 മിഴി, മദനാകൃതി മുമ്പു കാണുവാ.

-51-

പുനരുരു ദമ മാന്ദ്യമുക്തമ-
 ഗ്ഗുണവതി ശശൈവ ഭാവനീതായ്
 ജനക ജനനിമാരയെത്തു കാ-
 ക്ഷണമിടരാന്നിതു കുട്ഠിപത്രലവാ.

-52-

“ചിരവിരഹിതരണനെയിന്നു ഹാ!
 വിരവൊടു കണ്ഠിടമച്ഛരനമമാ
 ചൊരിയുമുടനയെശ്ശുഹൃഷ്ടരായ്,
 ചരിതമറിഞ്ഞെമ ഖിന്നരായുമേ!

-53-

ബത! ബഹുതരഭാഗ്യമഗ്നയാം
 സുത ഹതദൈവ, യിവണ്ണമായിതേ!
 ഹിതജനക, ഭവാനെ ഹതേവായ്
 സ്ഥിതിയിതിനപ്രപതു, മത്തേതുമിലിവിവാ.

-54-

തരുണിയുടേ ബലം വിശുദ്ധി, വേ-
 റൊരു പൊരുളല്ലബലയ്ക്കതേ ബലം;
 പരമതിനിഹ ഭംഗമേകുവാ

കരുതിയൊരഞ്ച വിധിയെന്തെ പലകേരനാം!

-55-

പ്രഭുതയിതഥവാ നിനക്കുതാ-
നഭിജന സന്ദേഹ ദശേഷായ്മമേ,
അഭയമണവു നിന്നെ ഹാ! ജനം,
പ്രഭവ മനസ്സാപരമപരയ്ക്കു നീ!

-56-

അകതളിരയെറുപ്പു ഹന്ത! ധീ-
വികലതയകേ വലപ്പു,വെന്തതാ,
അകരുണമനവദ്യ ലകര-
പപകയൊടുക്കൊവു പിശാചവൃത്തി നീ!"

-57-

പലതിതി ഭയശകരാഗ സം-
കുലമുഴിക്കമനിക്കു തക്ഷണം
ചല ഹൃദയ മിയന്നു ചിത്തമാം
ജലധരകാല ദിനാന്ത ലക്ഷണം.

-58-

അഥ ശിബികയിറക്കി വാതിലി,
ദ്രുതമവ നകകി ഗൃഹം ഗതത്സവം;
വയഥതടവി; യകത്തു നിന്നുട-
ഭൃതകരണഞ്ജു-പിതാക്കളല്പഹ!

-59-

പരിജനമുരചയ്തു, തപിതാ-
ധരണി വെടിഞ്ഞൊരു മാസമായതും
പരുകുമഴ കടൊ ചിതാഗ്നിയാം
സരസിയി മുങ്ങി ജനിതരിപയതും.

-60-

പരമിവളഴലാന്തതതുവാ-
നരുതഥവാ-ദൃഢരാഗബന്ധമേ,
പരഭയമതി നിന്നു ജീവിതം
കരയണയിക്കുമദ്യശ്വബന്ധു നീ!

-61-

അവികലമഥ തന്നധീനമാ-
യവധി വെടിഞ്ഞ പിതൃസ്വമെങ്കിലും
അവിടേ വിലമതിച്ചതൊന്നുതാ-
നവളതു തന്റെ സഖീസമാഗമം.

-62-

ചിരവിരഹമകന്നു തഴിയാ
പരമമ മദ മിയന്നുവെങ്കിലും
വിരവൊടു പറയണേടിവന്നു ഹാ!
വിരസതരം മദനന്റെ വാത്തതാ.

-63-

പ്രതിഹതികളകന്നഭീഷ്ടനാം
പതിയുടേ വഴുചയിലാശ തടേവേ

ചതുരയിവളാഴിഞ്ഞു, ചൊല്പുവാ
മുതിരുവതാരതു ലീലയോടഹഃ!

-64-

അപഥമതിലവ നടന്നതി,-
ല്പപരയയെത്തേത്തുമില്പ നാരിയായ്
അപകൃതനവളോടു വരൈമി-
ല്പപചയ മാന്നതുമില്പ സൗഹൃദം.

-65-

അരിയ മകളെ വിട്തുവത്തക
തിരിയെ നിജാലയമെത്തിയോരുനാ,
ചരിതമവനിഞ്ഞു, പിന്നെയൊ-
പ്പുരിയവനബെബത! കണ്ടതില്പപഃ!

-66-

ചറുതു വികലബുദ്ധിപലവ
തിരിയുവതന്നു സഖാക്കകണ്ഡുപഃ,
ഒരു കഥയുമതിന്നുശേഷ മി-
ങ്ങറിവതു മില്പൊരു തുമ്പുമില്പപഃ.

-67-

വിധുരതയോടു നീ തിരഞ്ഞൊരാ
നിധിയിത ഹാ! സതി, ശൂന്യഭാണ്ഡമായ്
ധൃതി തടവുക, യാന്നിടാം ശുഭഭേ,
ച്യുതിയിഹ, ചുണ്ഡിലണഞ്ഞെപയേവും

-68-

ഇടരിനവധിയത്തുവാനഹഃ
തുടരുകയായ് സ്ഥിരശീല പിന്നെയും
ഇടയിലിഹ മഹാനിപാതയാം
തടിനി കണക്കെ തകന്ന ജീവിതം.

-69-

പരിയതമനിലമ പരവൃദ്ധമായ്
പരിയതയവ്കകതാരിലഞ്ജസാ
സ്വയമവനിവ മൂലമല്പി ഹാ!
നിയതമകന്നു ജനാവലഃകനം.

-70-

പരണയി, നിയത രാഗപാതരമാം
പരണയിനിയാക്കപരാധിയെങ്കിലും;
ഗുണനിധിയിവനോടവ്കകളും-
ഗണനയതോക്കുകിലത്തേയറേണം?

-71-

അവിരളമഥപയ്തു കണ്ണുനീ-
രവ, കുലനായിക, പഠെക്കി നാളുക;
അവിഹിതത മറച്ചു നിന്നു ഹാ!
യവനിക പഠെ പിതൃശഃക സംഗതി.

-72-

പർമിതരഥ യുവാക്കളെത്തിപത്രേ
സ്ഥിതിയറിയാതെ മനം ഹരികുവാ;
വ്യഥിത, യുദ്ധ ഗണങ്ങൾ ചൂഴ്ചലം
ഗത വിധുവാം നിശ്ചലമേ വാണിവാ.
-73-

കത്രേതിയസുലഭ വസ്തുവിൻകലായ്
മതിക്കടു മാറിനി മാഴ്കുമെന്തനാ
വിദുഷിയിവാ-അഹത്രേ! നിനയ്ക്കുകി
ഹൃദയികളിങ്ങനെ തന്നെ ധന്യരാം.
-74-

വിലയെഴു മനുരാഗ മത്തലാ
തുലയുവതലല; മരിച്ചു മരേകുമരേ
വിലസിട്ടു, മടിയന്റ വളളിപത്രേ,-
ലുലയതിലുതിയ പത്രേന്നുപത്രേലയും.
-75-

വാടിപ്പ്പെ കത്രേടി,യനുവാസരം വലഞ്ഞ്താ-
ളവേം, തല്പരിയതമനെ വിദഗ്ദ്ധയിഷ്ടതത്രേ
തടേപ്പത്രേയ്, ശ്രുതിയുടെ ദൂരലീനമാകും
ഭാവത്തേ പർണിഹിതയായ ബുദ്ധിപത്രേല
-76-

ഓരാണടവ തിരഞ്ഞ്ത കണ്ടാടുവി-
ലകേയായ് രാത്രിയി
സ്ഥിരാശ്രുതയൊരാബ്ദികീ, സുതിമി-
പത്രേല പത്രേന്നെത്തിനാ;
ചിരാദദിത ശയിച്ചു ചന്ദ്രികയി-
ലത്രേകുവി 'ലീല'-യാ-
വരാംഗിയൊടണഞ്ഞ്ത വാഞ്ചയു-
പത്രേണിഞ്ഞതിതത്രേ താ.

രണ്ടാം സാഗ്ഗം

-1-

മത്രേ കടേടിമവടടി വീതതുട
മിഴി ചാച്ചമപത്രേ നത്രേക്കി തത്രേയെ,
അഴ നീക്കു മുഷസ്സയൊത്തിയാ-
ലുഴലും പദ്മിനിപത്രേല സുന്ദരി.
-2-

സമഭിജ്ഞ കലന്നു വിസ്മൃത-
കലമ, കരൈതാരുക പത്രേക്കിയത്രേലാ
സമസൗഹൃദ, താഞ്ജിയംഗ മു-
ന്നമനത്രേകം തഴുകീടിനാ സഖി.
-3-

നിമിഷം സ്ഥിതി നത്രേക്കിനിന്നു, സം-
കർമിത സ്നഹേ, മത്രേകുലയ്ക്കയാ

കമലങ്ങൾ കണക്കു തള്ളി
കമനീയാസയകളാണു പുറകിനാ.

-4-

“പ്രിയനങ്ങളു സഖീ, യനായ
ക്ഷയമില്ലാത്തവനും: ചൊല്ലു നീ;
പ്രിയവാദിനി, നിന്നോടാ ചിര-
പ്രയത്ന പരേതന്മാരെത്തന്നെ?”

-5-

പ്രണയാതുരവേമന്തരാ
തൂണയാം തഴിയെ നോക്കിയതേനാ;
ക്ഷണമാ സുകുമാരി മലേഴും
മണലി പാടുതലോടി നിന്നിവാ.

-6-

“പറക്കു പ്രിയതളി”യെന്നഹേ!
മുറയായാളുടനല്പഭാഷിണി,
“പറയാം സഖീ”യെന്നുരച്ഛു പുറ-
ത്തെയി താങ്ങിയിരുത്തി മാധവി.

-7-

ഉരച്ചെയ്തു: “പൊറുക്ക, സംഭവം
വരുമെ തഴിയതാതുത വഴി
പരിണാമി മനുഷ്യജീവിതം
സ്ഥിരമാം സ്നേഹമനാഥമുഴിയി.

-8-

അറിവില്ലെന്നുരാഗമറേയാ-
ളറിവോ തെറ്റിടു, മെക്കയെക്കൊക്കുകി
നിറവറേകയില്ല കാമിതം,
കുറയും ഹാ! സഖീ, ഭാഗ്യശാലിക.

-9-

പ്രിയതളി! യിതോത്തമിന്നു നി-
പ്രിയനസ്വസ്ഥനതോത്തമെക്കെ നാം
ഭയമെന്നു നിനയ്ക്കു ഭാവി, നി
ഭയമെന്നാലതു ഭാഗ്യമെന്നുമേ.”

-10-

സഖീ ചൊവതിനുള്ളിലാപ്രിയ-
നമുഖി ചൊരിച്ചിതു പാരമാത്തിയാ.
“അയി തഴിയസൗഖ്യമെന്നഹേ!
ദയിതന്നെന്തു തടസ്ഥയായി നീ?

-11-

നരനതേ വിപത്തുതാ വരി-
ല്പുരച്ചെയ്തീടുകയജ്ഞെല്പ ഞാ,
പരമാ മുഖമെന്നു കാണുവാ
ത്വരയുള്ളി-തരമാകുമേ സഖീ?”

-12-

ഇതുകടേടനുകമപയറീ നീ
 ഷ്കുതുകം വാത്ത് തുടന്നു തഴിയാ
 സ്ഥിതിയോത്തു വിഡംബനാത്ഥമായ്
 കൃതി കൈക്കൊണ്ടു ചിലപ്പഴവേരും.

-13-

“മരുഭൂതളിനൊക്കെയെപ്പുറ-
 ത്തുരു ദൂരത്തുപദക്ഷിണാപഥം
 ഉരസുന്നു നഭസ്സെ ‘വിന്ധ്യ’ നാം
 പുരു മഹോംബരധംബര ഗിരി.

-14-

പരിണാഹമഴും മഹാവനം
 ഹരിതാഭം തടവുന്ന് സാനുമാ
 പരപാശ്വ മതി ചരിപ്പു സ-
 സ്വര ‘രവോ’നദി സാഗരമുഖി.

-15-

അവിളംബ മണഞ്ഞു കണ്ടുത്താ-
 നവിടെ സ്സഭരി, നിന്റേ കാന്തന;
 അവനെന്നരിയിലേ, ദുഃസ്ഥനാ-
 ണവനത്തിന്നു വനത്തിലിലൊരാ

-16-

തനിയയേഴു പുണ്യ-തന്നിടും
 കനിവാക്കും-കൃശഗാത്രനായവ
 വനവഹ്നി തകർത്ത ശലൈമൊ-
 ത്തനവദ്യാകൃതിയസ്ഥിശേഷനായ്

-17-

മൃഗപക്ഷികളോടു ചെന്നുട
 ഭൃഗുവി പരതേസമം നടന്നിടും
 അകലത്തിലു മാളു കാകിലാ-
 വികലാത്മാ വിടുമപ്പഴ സ്ഥലം

-18-

അതുകൊണ്ട്ഫല പരയാസയാ-
 യതുല സ്നഹേനിയഭേ, മടങ്ങിനേ,
 കൃതകൃത്യതയെങ്ങസാധ്യമാം
 കൃതിയി-കടേടിതു പിന്നെ വാത്ത് ഞാ

-19-

പലജന്തുപരീതനാമവ
 നില കണ്ടാദർശയാ സനാഥക,
 മല വടേട വെടിഞ്ഞു ദൂരവേ
 വിലപിപ്പൂ, സഖി! വടേനാരിമാ.

-20-

അവരോതിയശേഷമേമലഭേ
 വിവരം കാനനപക്ഷണസ്ഥക
 പുരവാസിക തന്നനാജ്ജവം
 തിരിയാത്തരതിശുദ്ധശീലക.

-21-

ഇവ കണ്ടൊരു രണ്ടുകൊലമാം,
സവിധത്തിൽ സഖി, യന്നു സുന്ദര,
അവൾ ബത! 'ലീല' 'ലീല'യെ-
ന്നവിടപെടി നടന്നു പത്രേവം."

-22-

ഇതുകേടുകതാ ഞടുങ്ങിയു-
സ്തുതമായശ്ശു കവിതയെങ്ങി
വിതയെക്കേഴുന്നയാൾ; വിസ്മയ-
ചതു, കണ്ടാ സഖി വണങ്ങിലാവതി.

-23-

ഇടുന്തിതു കണ്ഠമസ്സഖി-
കുടനാശിക്ഷിത ചിത്തമാരഹ!
തുടുന്തിതു ചത്രേക, കേകയും
സ്ഫുടമന്യത്രേയമറിഞ്ഞു മാതൃതിക.

-24-

"പ്രിയ വലിലയെപ്പിരിഞ്ഞു ഹാ!
ദയനീയ തിരിയുന്നു"വന്നു താ
നിയതം കരുതി കിരാതിമാ
സ്വയമത്രേം സഖി, സത്യമാരുമേ,

-25-

പലരീകമ മൂളുവത്രേ, കൃതി-
ചലിവത്രേം, സ്ഥിരരാഗലത്രേക
മലയത്തിക, ഉരു ജാതിയും
കലരും പരാകൃത ചിന്തയെന്നുതാ.

-26-

പരമത്ഭുതമെന്തുനിപ്രിയ
ചരലത്രേകതെ വശികരിക്കുകി
ഒരു യത്രേയി വണങ്ങമപൊഴ,-
നരരത്രേം സഖി ദവേരത്രേമേ.

-27-

അനുരാഗമതാണവെങ്കലാ-
ന്നവശം വിട്തു നിസംഗ്ഗ ചേഷ്ടക,
വനസത്ത്വകുലങ്ങ ചുഴ്വതി-
ന്നവന,പ്പൂവിനെ മക്ഷികാളിപത്രേ.

-28-

അഥവാ-മൃതകല്പനിപപത്രേ-
പ്രഥമാന പ്രണയാത; നത്രേകകുകി
കഥയും, സുകുമാരി, പിന്നെ, നി
വ്യഥയും നീട്തുവതെന്തിനിന്നു ഞാ?

-29-

സ്ഥിരമാത്മനിബന്ധനം സുഖം,
പരതന്ത്രം സുഖമത്രേകദുഃഖമാം
പരമാത്മമൂരപത്രേ തത്രേഴിഞ്ഞാ,

കരുതീടാലല്ല കഠാരയന്നെ നീ.

-30-

നില നിഷ്കുവതതെർ കാലമു-

ജ്ജ്വലമാമി പരണയഘ്നരശ്മിയി

വിലയഘ്നമുഖമായ തിങ്ക്ളി

കലപഘ്ന ഹാ! സഖിതന്തേതുതന്തേവ.

-31-

കൃശമാക്കുള കണു ജീവിതം

കുശലഭ, നി കുശലം നിനയ്ക്ക നീ;

ശിശിരാദ്രിതമാദലം സഖി,

ഭൃശമിത്തന്നെലി വീണടിഞ്ഞുപഘ്നം.

-32-

കഥയിങ്ങനെ, പിന്നെയുത്തമം

വിധുരഭ, നീയിതു വിസ്മരിക്കയാം

അഥവാ-ചില കാലമാസ്ഥയാ

മധുരസ്വപ്നസമം സ്മരിക്കയാം.

-33-

അനപത്യമതാം കുലത്തിനും

മനമതൊത്ത മഹാധനത്തിനും

കനിയും സ്വജനത്തിനും സഖി-

യിനിയിങ്ങാകണ, മകേനാമനീ

-34-

അതു നിഷ്കൃക, ഭാഗ്യവാനവ-

ന്നിതു താനെന്തൊരു ചാരിതാത്ഥ്യമാം?

അതിലഘ്നമനഘ്നഹരാംഗി, നി-

മതി തപരമേ വിധയേമായിതേ!

-35-

നിരുപിക്കുക, നീ വരിപ്പഘ്നരാ-

പ്പുരുഷ വകൈയുത മനേ,യന്തേതി?

അരുളും ഭരമമെന്നു കാകി നി

തിരുമയ് സുന്ദരി, നാരിമാകുകുമേ

-36-

അതിനാസ്സഖി, യന്നെ ചാലല്ലവഭ

ശ്ശുതിരണ്ഡും ബത! പഘ്നത്തിയാതുര,

‘മതി, കാന്ത ഗുണാവമാനീ,

മതി’ യന്നാശു തടുത്തി തഘ്നതിനാ

-37-

‘അയി, ചാരുതരാന്തരംഗന

ദയിത, ദവേസമ, മഹാമതി,

സ്വയമഘ്നപവനല്പതഘ്നി, മൃ-

മയമീ ഭംഗുര ഭംഗിയാ മുട

-38-

രതി നിത്യമഘ്നാകുഘ്നാളിലായ്

സ്ഥിതിചയ്കി സഖി പണ്ണിനാണിനും

അതിലും വലുതില്പഹഃ! വർതം;
ധൃതിമാനനെതഃരു ധന്യനഃ പരിയാ!
-39-

അവനെ പർണയകൈ വൃത്തിയാ
കബളിപ്പിച്ഛു നൃശംസ ഞാ സഖീ;
നവരാഗി ഗണിച്ഛതില്പിവാ
ഭവനാവസ്ഥയു,മന്ററെ ശഭയു
-40-

അഥവാ, പറയണേട, യഃപ്പുത-
ക്കഥ ഞാ, തഃശി, യനാദരഃക്തിക
വ്യഥ മാറുകയില്പ; വണേട, യു-
ന്മഥനം ചയെയുമതറേയെന്മനം.
-41-

അയി, പിന്നെ വിലപ്പനായ മ-
പരിയനി സന്ഹേമശൊത്തനി പരിയം
നയമഃക്ക;-യനികു നുകണം
സ്വയമന്റേം രുജ പക്ഷപാതിനീ!
-42-

ഉരചയ്വ നവ ന്നധീനമഃ
സ്ഥിരമാം ചതേന; യുക്തിയാ സഖീ,
കരുതായ്ക കരസ്ഥമാക്കുവാ-
നരിയും ജ്വാലയെ, യിന്ധനം വിനാ
-43-

ഒരു കിലിനിവണേട, ദൂരവും
നിരുപിക്കണേട, നയിക്കയെന്റേ നീ
വീരവി സസഖി, ജീവിതശേവര
മരുവെന്റേതേരു ദിക്കിലെങ്കിലും
-44-

ഇവകടേടു കുഴങ്ങി, തഃശി ത
വ്യവസായം ദൃഢമഃത്തു കണ്ടുമേ
സഖിയാ, നിജ കൃത്യബഃധമാം
ശിഖി ധൂമാകുലമാകയാലവാ
-45-

‘ഇത വള്ളിയുദിച്ഛു; വാടിയി
ബത! കൂവാ തുനിയുന്നു പക്ഷിക
സ്ഥിതി രാവിനു മാറിടുന്റ മു-
മ്പതി ദൂരം സഖി, പഃക പഃക നാം’
-46-

ഇതി പിന്നെയു മിദധരാഗയാ-
ളധികഃക്കണ്ഠ മഹഃ ത്വരിക്കവേ,
മതിശാലിനി, വാച്യ ഭീതിയി
കുരുധയാന്നിങ്ങനയേതിനാ സഖി
-47-

മുറ മുഗ്ദ്ധമതേ, മറന്നു നീ
 പുറമേ സ്വന്തമിനി പത്ര ചരികയത്രേ!
 പരക്കെങ്ങനെ സമമതിപ്പു ഞാ
 വരുമുന്മാദിക തന്റയിതത്രേഴി?
 -48-

അതുപത്രേട്, സുദീഘയാത്രയാ-
 ഞതുമല്പത്രേക, സുഖാസനത്രേചിതേ,
 അതി ഭീകരമെങ്ങു വിന്യയപ-
 ദ്ധതി? നാമെങ്ങസഹായ നാരിമാ?
 -49-

ഇവയത്രേകയുമാട്; തത്രേഴി,യ-
 ണ്ണവിടകെകാണുവതപ്പുമാന നീ?
 അവനതെരിവത്രേ തിരഞ്ഞുപത്രേം
 പവന തന്നെ വനാന്തരങ്ങളി!
 -50-

പരമിന്നതുമല്പിതത്രേക നീ
 വരനിലാത വിവാഹഘത്രേഷമാം;
 സ്ഥിരമല്പസുബന്ധമാകു; മാ-
 നരകെകാള മതലേമതെ നാ?
 -51-

അതിവത്സല ഞാ; പരം സദാ
 മധുരികാ സഖി, സത്യഭാഷിതം
 ബുധരപരിയസത്യമത്രേകി-
 ല്ല,തു കത്രേ നീതി; യിതത്രേക സൗഹൃദം
 -52-

വിധി വിശ്വസുഖം സ്വദിക്കുവാ
 മതിയും മാതൃതനു നങ്കി രാഗവും;
 രതിയാലസമീകഷയകാരിയാം
 സുധി ധാതാവയനാദിക്കയാം
 -53-

സ്ഥിതിയത്രേതു കഥിപ്പു നന്മ ഞാ-
 നതി മത്രേകുല മിന്നു നിന്മനം
 അതിനാ വിരമിക്ക; പത്രേകുകി
 ക്ഷതിയുണ്ടാം സഖി, മാനഹാനിയും
 -54-

പരമിമത്രേഴി പീഡ നങ്കി, യ-
 ക്കരുണാഹയക്കു, കുലായമതെതുവാ
 ചിറകാശു വിതിതതുയന്നിടും
 ചെറു പക്ഷികകു ചുഴന്ന കാറ്റ്പത്രേ
 -55-

പുനരെങ്കിലു മൂഢശക്തിയാം
 മനതാ വിണ്ണിയുട വിടന്നപത്രേ
 അനവദ്യ ഗുണാദ്യ തുവിയീ-
 ഘനസൗരഭ്യമിയന്ന വാണിക;

-56-

“വിഹിതവിഹിതങ്ങളെത്തയഭേ,
മഹിത സന്ദേശമഹേ മറയ്ക്കുകൊലാ;
ഇഹ ധർമ്മരഹസ്യമന്തരാ-
നിഹിതം, നിത്യവിഭിന്നമാം നയം
-57-

അറിയും ജനനീതി സീമയെ-
തന്തിരമായ്കൊക്കുമ്പൂണുണരാഗികു;
നിറയും രതി ലഭകസംഗർഹം
കുറിയൊക്ക, സഖി, കൂസലാന്നിടാ
-58-

സുപരീക്ഷിതമിപ്പൊഴെന്മന-
സ്സപശങ്കം സഖി, മുച്ഛിതലോകി,
തർപ വിട്ടിവ ചയ്യുമായിരു-
ന്നപരഭക്തം പരിയ ഹസ്ത പീഡനം
-59-

ഉടലൊക്കുക ബാഹ്യ, മായതി
തടവും ലഭകമതീവ ബാഹ്യമാം;
സ്ഫുട സൗഹൃദ മന്തരാത്മികം
വടിയുന്തെങ്ങനെയെ തഴുതി, ദഹിക്ക?
-60-

അലമിന്നതി ഭീതി;യന്മന-
സ്സുലയ; ഞാനിവയൊന്നു മന്ത്രത്തിടാ;
കുലനീതിയെ മാംസകുഞ്ചുകം
വില വയെക്കാത്തവ പടേയാ സഖീ
-61-

മരണം ഭയസീമയെന്തയഭേ,
കരുതും ജീവികളുണ്ടെന്നാരതം
വിരഹാത്തയിവയ്ക്കഹേ, ഭയ-
ങ്കരമായ്തീന്നു ധരിയ്ക്ക ജീവിതം
-62-

പുനരന്തര ചയ്യവു? പരക നാം;
നിനയായ്കത്ത; നടയ്ക്കനാം ദൂതം
മനതാരമുഖ്യാന; കാന്തനാ
വനഭാഗം സഖി, വിട്ടു പരയിടാ
-63-

പരമമിഴി കാണുമു, വന്മനയെ-
ന്തരെയും നെഞ്ചൊടു കവിടുന്ത കര
മരുഭൂ വയിലിജ്ജലാത്ഥിയായ്-
തന്തിരിയും മാനൊടു തുല്യമെ പരിയ
-64-

വരുവേ പരിയ! കണിടായ്ക! യെ-
കര നി കയെയി, വപുസ്സുമന്തരുവാ
പുറകേ, ത്വരയാന്നു പക്ഷിപര

ചിറകിലാഞ്ഞെതിലീഷയ വയ്പു ഞാ

-65-

സ്ഫുടമനുസരി, ചൊല്വനനു പരിയാ
വടികിലലനെന്നു വടിയെടു ജീവിതം,
തടസീമയി വിട്തു രശ്മിയെ-
കക്കടലി പത്രേയ് രവി മുങ്ങിടാ സഖീ

-66-

സ്ഥിരചതേനകുക്കഹത്ര, പര-
സ്വരമലേം സമവായ് വരവേം
പരനിങ്ങറിയില്ല്; പണ്ഡിതേ,
കരുതായ്കായതു മത്രേഹമെന്നു നീ

-67-

ഇരവാശു കഴിഞ്ഞിടുന്തിതാ!
വിരഹത്രേകുണ്ഠ പത്രോണു വാപിയി
തിരിയെ പരിയയെത്തലത്രേടുവാ
കരയുന്നൂ സഖി, കത്രേകനായകു

-68-

സ കരുണമിതു ചൊല്ല്, സ്വസ്വയമല്ലാഞ്ഞുതാപം
പികമൊഴിയഴുതപ്പത്രേ, തത്രേഴി കണ്ണീ പത്രേഴിച്ഛാ;
അകലയെമനുകമ്പാശാലികുക്കന്യ ദുഃഖം
പകരുമിഹ സമക്ഷം പിന്നെയത്രേണേടതുണ്ടത്രേ?

-69-

രാവപ്പത്രേ വിരമിക്കിലും, സഖി പരീക്ഷിച്ചെന്നുവണ്ണം സ്വയം
ഭാവം മാറ്റിയുട, പരസന്ന കുല ദവൈമ്പത്രേലയെമ്പാനുവാ,
പത്രേവ ഭൂതയരുമായ്തുനിഞ്ഞു വളിവായ് ലീലയ്ക്കു വിന്യയശേവരീ
സവോ ബദ്ധകുതുഹലം ഹൃദയമെന്നുണ്ടരു മത്രേയും വിധം

-70-

പിന്നിട്റ്റ് വഴി, പല ദിനം
കത്രേണേടണഞ്ഞാവനാന്തം
മുന്നി ക്കണ്ടിട്വരിരുവരും
പത്രേയിതക്കാടു നത്രേകു
പിന്നിത്തള്പ്പരിജനമരും,
സ്വപന്നമാകും പരപഞ്ചം
തന്നിബ്ബാഹ്വനേദ്യരിയ മകലയായ്
ചിത്തസത്വങ്ങു പത്രേല.

മുന്നാം സുഗ്ഗം

-1-

അഥ വന തട മാതൃതിയാന്നണഞ്ഞി-
യധരിത കിന്നര നാരിമാരലഞ്ഞാ
പൃഥുമികിലകുന്ന കൂട്ടു തടും
വിധുരവലാകകു പത്രേലയെങ്ങുമിങ്ങും.

-2-

കുസുമിത വനകാന്തിയാത്മകാന്ത-
 വ്യസനനി ലീല വിചാരിയാതെ പത്രോഃ;
 അസുലഭമണി തടുവത്ര ഗണിക്കി-
 ല്ലസദ്യശമാകരമാന്യ ധാതുഭംഗി.

-3-

ഒരു വഴി തിരിയുമ്പഴെത്രമലാക്ക-
 ണ്ണരു തര ചമപക ഗന്ധമത്രമുജ്ജം
 പരിചിലഥ ഹരിച്ഛു, 'നന്മദത്ര' മ്മീ-
 പരിചയ ശതൈയമിയന്ന മന്ദവായു.

-4-

“സുഖദമയി! വരുന്നിതെങ്ങു നിന്നത്ര
 സഖി, യിത ചമപക ഗന്ധ, മന്തു ചിതരം!
 മുഖരസമിതു മാറ്റി മിന്നുകല്ല്
 നിഖിലവനാവലി നിദ്രവിട്ഠപത്രലേ?

-5-

നലമത്ര തരുന്നായകാന്തികത്തി-
 പ്പലതിത പക്ഷിക പാടിടുന്നു ഗീതം;
 തളിരുമലരുമാന്യ തന്നെലരേറീ
 ലളിതലതാവലി ലാസ്യമാടിടുന്നു!

-6-

ഭിദുര, മഹഹ! പൂവ്വവിസ്മൃതിക്കി-
 മൃദുതരവായുതരംഗ രംഗലത്രലം
 ഹൃത ഹൃദയ, മഹത്ര! വരുന്നു തത്രീ,
 ഹിതകരമീവഴി ഹമേപുഷ്പ ഗന്ധം!

-7-

ഇവിടെയിളയ തന്നെ തന്നി മുങ്ങി-
 ട്ടവികല നിമ്നലരാക പത്രകുവാ നാം;
 എവിടെ മണമിതുഭവിപ്പുവെങ്ങ-
 ന്നവിതഥ ജീവിത ദൈവതം വസിപ്പു

-8-

വരുവിനിവിടയെന്തെലിഞ്ഞു നമ്മ-
 ത്തരുതരെയിയടവിക്കു തെക്കുമാറി,
 ഉരുകിസലയ ചാരു ശാഖയാട്ടി-
 ത്തരുനിര മാടി വിളിപ്പു, കാക തത്രീ”

-9-

അരുളിയവളിവണ്ണമാവഴിക്കായ്
 ത്വരയത്ര മുമ്പു നടന്നു തെറ്റിടാതെ
 കരുതിയ മുത നത്രക്കുവാ വനത്തി-
 പ്പരിചിതയാമുടമസ്ഥ പത്രണപത്രലേ

-10-

ഗിരികടകമണഞ്ഞു മഞ്ജുരവോ-
 പരിസരമാന്യവ കണ്ടു വിസ്മയിച്ഛാ
 ഉരുകുസുമമുദാര ശത്രമാരാ-
 ലത്ര വനഭാഗമുഷസ്സു പത്ര മനത്രജ്ഞം

-11-

ഉടനെയും ഞടുങ്ങിയങ്ങു പൊതു-
 വിടപിക കണ്ടതിമഹലഹിതാംഗി
 തടവി പുളകപാളിയാംഗമെങ്ങും
 സ്ഫുടമവ, പൂക്കുമശക ശാഖിപലേ.
 -12-

തൊഴുതുകരമുയർത്തിയാ വനത്തേ-
 പ്പൊഴിയുമന്നുഗള ബാഷ്പവൃഷ്ടിയടും,
 തഴുകി നിഴ കണക്കു മുകയായ്ത-
 വഴി തുടരും സഖിതന്നെ വിഹ്വലാംഗി
 -13-

തനുഭരമവ താങ്ങവേ വിലങ്ങു-
 ന്നനലശിവജ്ജ്വലമാകുമകേ ഹസ്തം
 വനമതിലഥ ചൂണ്ടി നിന്നുവീണാ-
 നിനദസമുദഗത ഗദ്ഗദം കഥിച്ചാ;
 -14-

“കുസുമ ശബള കാന്തിയാം നഭസ്സി
 പ്രസൂമരമാം സ്ഫുടചമ്പകാതപത്താ
 അസമയ രമണീയ മതർകണ്ഠ
 സുസഖി, യുഷസ്സുഷമയ്ക്കു നിത്യഭാവം?
 -15-

വിലസി വയലിലിങ്ങു ചിതർവണ്ണം
 ചലദനിലം പർതി ചാരു ചിതർ ഗന്ധം,
 പല വിസ്മയ ചിതർനാദ, മൊന്നാ-
 മുലകു തരുന്നു കുതുഹലം വിഭിന്നം
 -16-

ഗഗനതടമിടഞ്ഞു താണതൊക്കും
 നഗപതി നീലനിതംബഭൂവിലവേം
 ഭഗിനി, പറകയെന്തിതാന്നതിങ്ങി-
 യഗണിത ദിവ്യവിഭൂതി മായ്തയലകം!
 -17-

അനഘ,നമര കല്പനെയ്തെ നാഥ
 വനമിതി വാഴണ,മിലല കിലലുതൊഴി,
 തനതു ഗതി തടഞ്ഞു നിന്നുതയേവ
 മനമിഹ, മന്ദൂര കണ്ഠ വാജിപലേ
 -18-

അയി സഖി, നവ ചമ്പകതസ്സുക മ-
 ദ്ഭയിതനഹതുകുമായി, ഹതേവതേതും
 സ്വയമവനുമനെയ്കുമായി, യതേ
 പരിയകരമഞ്ജരി മഞ്ജുഭൂതിയായി
 -19-

അനഘനവനു ഹമേമഞ്ജരി, ഹാ!
 മനതളിരി പരിയരിങ്ങു രണ്ഡുപതോ;
 അനിതരസമഭൂതി പൂവി നീയും

വനിതകളിലൂടെ ബാബുത ഭാഗ്യഹീന ഞാനും

-20-

വിധുതയിളമരുത്തിനാ; മഹസ്സാ-

ലധരിത താരക താരിലത്രമലഭ നീ;

മധുപമലിന തീണ്ടുകിലല്ല നിനമയ്

വിധുരവനാവലിവല്ലിലമ്പടന്മാ

-21-

അഹഹ! രമണ, സാത്ഥിമിസ്സുമത്തി

സ്സഹജരസം ഭവദീയ രാഗ യോഗം;

മഹദഭിമതമിങ്ങു ശീലമത്രാ

സഹചരരകേനിദശനം മഹാത്മ!

-22-

ദർശനമതിലഥ നമുക്കി നിശ്വസിച്ഛ-

സ്സമരൂപിയാന് മനഃജ്ഞാപസ്തതാരാ

സുമമലിവളിറുത്തുമുത്തി, മാറി

കമനിയണച്ഛഥ ചൂടി ചൂഡതന്നി

-23-

കഷണമുടന നിനച്ഛ നിന്നുസാദയ്വി-

മണിയഥ നിശ്ചയമാന്പത്ര നിവന്നാ;

“പ്രണയിയിവിടയുണ്ടു തഴി, പത്രനി-

ങ്ങണയുമാലംകൃതയാകുകുക്കെന്തെ”യെന്താ.

-24-

“അഹമിതമിതകള പരതിയ്വനിക്കു-

ന്നവിരതമാത്തിനിബന്ധനസ്വനങ്ങ;

ഇവിടെ വഴികുഹന്ത! വരുതിരിക്കാ-

മവനുടേ സംഗമഗന്ധ ബന്ധുരങ്ങ

-25-

വടിയുക വിചികിത്സ വത്സലഭ, നീ

പടിമ മദിന്ദ്രിയ മാന്നിടുന്നു പാരം

പത്രടി തടിതി തുടച്ഛ ദപ്തപണം പത്ര-

ലടിതളിവാന്ത്രരു വാപി താ ഹർദപത്ര

-26-

സ്വവശസുലഭ ഭൂഷയാലണിഞ്ഞെ-

ന്നവയവപംക്തിയലങ്കരിക്കു തഴി

സവിധമതിലണഞ്ഞുകാണണംകേ-

ളവികലശഭയത്രെന്തൊരുതന്മാ

-27-

തവരിതമിതരൂ ചയ്തു തഴിയത്രെടായ്

സ്ഫുരിതതനുപ്രഭമത്രെ ബദയവഗേ

തരുണി തരി നികഞ്ജമത്രെന്തു പുക്കാ

തരള തടില്പത കന്ദരം കണക്കേ

-28-

ഉടനേ മതമറിഞ്ഞത്രെക്കി നപ്തപു-

മപത്രടി, പുതുപുനിര, നല്പ പല്പവങ്ങ

ധടിതിയിവയടെത്തു തഴി വളളി-
 ക്കുടിലതിലതെതി വസന്തകാന്തിപലേ
 -29-

അനുപദമണിയിച്ചു ജന്മരമ്യം
 തനു തളിവാന്നു വളിക്കു നിഗ്ഗമിച്ചാ
 ഘന മനലപുടം വടിഞ്ഞു കാളം
 കനകശലാക കണക്കെ കമളാംഗി.
 -30-

വിരളമണിസുമങ്ങ്ങ് പുണ്യ, മംഗം
 പരിഹിതനീല നവാംബരാഭ കണ്ണടും
 പരിഗത സുമകാല തുല്യമാന്നാ
 സ്ഫുരിത പരാഗ മനഹരം വരാംഗി.
 -31-

അരികിലഥ വിചിതർവണ്ണമലേം
 വിരിതവിടുമരാനത പുറംപ
 തരു മല നിര വീണു ഭംഗി തടേ-
 ന്നൊരു ശിലമേ തനുഗാതരി ചന്ദ്രനിരുന്നാ
 -32-

അവിടമറികയാലുമാളി, ലീലാ-
 വ്യവസിതസിദ്ധിയിലാശവയ്ക്കയാലും
 സവിധമതി മറഞ്ഞു വിശ്വമിച്ചാ-
 ഉവയവ സാദ മസഹ്യമാകയാലും
 -33-

മടുമലശില തന്നിലന്തി മഘേ-
 ക്കൊടുമുടി പറ്റിയ താരപത്ര വിളങ്ങി
 തടമതിലഥ തന്വി നകകി, നടടം
 സ്ഫുടകിരണങ്ങ കണക്കെ നീടി നീടി
 -34-

പ്രിയമഴി വനദവേരതിടും പത്ര
 സ്വയമഥ പെണ്ണി കപത്രഹൃതഘ്രഷം
 പ്രിയനൂടേ കഥപത്ര പർവ്വദ്യരാഗം
 കൂയിലുക പാടി കൂഹു കൂഹുനിനാദം
 -35-

അളിപടലിക മുളി; രന്ധ്രമലേം
 മുളക മരുത്തിലുലഞ്ഞു മലലയ്യതി;
 തളിനിര മൃദുതാളമകി;യവേം
 കളകളമായതി മഹനം വനത്തി.
 -36-

“വരിക ഹൃദയ നാഥ! വരുകി കാണാ
 തിരുവടി മൗലിയി വയ്ക്കുവ മഹാത്മ!
 തരിക ചിര വിയുക്തദശനം, നീ
 കരുണ വഹിക്കുക, ദാസി ഞാ ദയാല”
 -37-

അരുതു ചെറുതുമെന്റില പ്തിയം; ഞാ-
 നൊരു പിഴ ചയെവതിനൊക്കു ശക്തയാകാ
 സ്ഥിരചരിത, മദിയ ജീവിതത്തി
 പ്പരമഭിവാഞ്ഛയനെക്കുനിന്നിലല്പം
 -38-

തരുമനുമതിതാത, നിങ്ങുകാലം-
 വരുമതിനെന്നിവന്നാഥ, കാത്തിരുന്റേ;
 ഗുരുജനഭയ പഞ്ജരസ്ഥ കഷ്ടം
 പരനഥ പണ്ടെങ്കിളിപലേ ദത്തയായോ
 -39-

അതുവരയഭിമാനമാന്റു ഹാ ഞാ-
 നതുല, ഭവാനൊടുതുല്യ ശീലയെന്നായ്
 അഥ കരുതിയമൂല്യരത്നമേ, യീ-
 ശ്ലഥമതി നി ദയനീയ ഭൂതയയെന്നായ്
 -40-

കരുതുവതിഹ ചയെവയ്യ, ചയെയാ
 വരുതി ലഭിച്ചതി നിന്നിടാ വിചാരം;
 പരമഹിതമറിഞ്ഞുകൂട; യായു,
 സ്ഥിരതയുമില്പതി നിന്ദയമീ നരത്വം.
 -41-

പരവശയിവളപ്രശ്നഭയം നാ
 വിരസത ചത്തേതി വയ്ക്കൊലാ വിരോധം
 വരിക, യനുഭവിക, കയ്പുപയ്യി-
 പ്പരിണതമാം ഫലമിപ്പൊഴൊമനേ, നീ
 -42-

ചിരതരമായി നാഥ, നിന്നി വാണെ
 കരളുമിയന്റു ഗുണൊക്കരംസ്ഥിരാത്മ
 കരുതുക, യതു മൂലമെന്റയൊത്തി-
 ലൊരു നിമിഷാഭ്യവുമന്യനുളളതായ് ഞാ
 -43-

മതി ഭയമഥവാ, മദുത്സുക നീ-
 യതി വിമലാശയനന്യഥാ ധരികകാ;
 ദയുതിയിലിരുളെഴില, രാഗഭൂവാം
 മൂതിയി മലീമസശക്തയെക്കുരികകാ
 -44-

കുയിലിണയിലലിഞ്ഞു പാടിടുന്റു;
 മയിലിത ത പിടയൊടുമാടിടുന്റു
 പ്തിയയെന്നുനയിച്ചിടുന്റു സിംഹം
 പ്തിയതമ, നീയണയാഞ്ഞു ഞാ വലഞ്ഞു
 -45-

ശരി, നയനപഥത്തി നിന്നിടുന്റു-
 ണ്ടൊരു നിമിഷം പിരിയാതയെ പ്തിയ നീ
 പര, മതുനിഴപലേ യിന്ദ്രിയങ്ങൾ-
 ക്കരതിദ ദശനമായി, ഞാ വലഞ്ഞു

-46-

അവഭയമഴലഭേ യത്രേമനഃ! പത്രേ-
 ന്നിവിടമണഞ്ഞ്നിവ നിന്നെ മനേ കാണമാ
 അവശത പരുകുന്തും, നിന്നെ നീയി-
 ന്നവിടെ മറയ്പതു? നാഥ, ഞാ വലഞ്ഞു

-47-

പ്രണയ ശിഖിയി വെന്തിടുന്തിതാത്മാ-
 വണയുക, തന്നെലണഞ്ഞുചമപകത്തി;
 ഘൃണ തടവുക, യന്നെയത്രേമനഃ, പത്രേ-
 ന്നണയുക, നി പരിയ, ലീല ഞാ വലഞ്ഞു

-48-

കരുണ കരുണമീവിധം പുലമപി-
 ക്കരുമനയാലവ മുച്ഛയാന്നിരുന്താ;
 വിരതപവന വാപിപത്രേല, വണ്ടി-
 വിരുതമടങ്ങിയ ഗുല്മമനെന്പത്രേല

-49-

പ്രണയനിഭൂത ചിത്തമങ്ങനങ്ങ-
 തിണകളെ നത്രേകി മൃഗങ്ങളെകകെ നിന്നു;
 ഗണമത്രേ പതഗങ്ങള പാതിപാടി
 ക്ഷണമറിയാതെയിരുന്ത ശാഖിതത്രേം

-50-

ചടുലലതകളാടിതാത ചാഞ്ഞാ
 വിടപിക മലേനുമുച്ഛയാന്നിരുന്ത
 അടവിയധിക മൗനമാന്നിരു മളം
 ത്വടിതി നിറുത്തിയ രംഗഭൂമിപത്രേല.

-51-

നിയതചരമയാന, നപ്പത്രേജഃ
 ക്ഷയദയനീയനഹസ്കര തലത്രേടി
 സ്വയമുപചിതരാഗമാം കരതാ
 പരിയമത്രേ ഭൂമിയെ മന്ദമങ്ങുമിങ്ങും

-52-

ഹൃദയ ഹരണമാ വിലാപഗീതം
 സദയത ചതേത്തിതു ചതേനത്തിനലല്ലാം
 മദനനിവിടയെത്തുകിലല്ലയത്രേ? താ
 ഗദവുമവസ്ഥയുമത്രേത്തിതാത തന്നെ.

-53-

ഉരഗനിരക ധൂതവംശരാഗം
 തിരയു; -മലിഞ്ഞുവിഡംബഗാഥ കടേടും
 സുരരണയു;-മലം ഫലാഹമാണീ
 സരള മനത്രേഹരമായ സത്യഗാനം.

-54-

“അഴ മതി, വനമയ്യാദീപിക, നി
 നിഴലായി, നത്രേകുക, പിന്നിലത്രേമലേ നീ”
 വഴിയെയിതി വിദഗ്ദ്ധ തത്രേഴിയത്രേം

മഴയവളംബരവാണിപത്രലേ കടേടു

-55-

തവരിത മുദിത ബയയായ്തരിഞ്ഞെ-
 ണ്ണരികിലഹത്ര! സതി രൂപമൊന്നു കണ്ഠാ
 പരവശത പിണഞ്ഞാരംഗമത്രേയും
 വിരവിലതിന്നടി കുപ്തിനാളണീറാ.

-56-

പറകി വികൃത രൂപമാമതിത്താ
 നിറയുമരമപത്രേ ലീല കൈക നീടി
 വിറയൊടുമിണ മുഖം വിസ്ഫുടാശം
 ചിറകു വിതിരത കപത്രേ പത്രേണഞ്ഞാ

-57-

അവനുമവശനങ്ങകിലും സവബയം
 വ്യവഹിതമെങ്കിലുമാഞ്ഞു നേക്കിനിന്നാ
 അവളെ യതി വിരൂപ, നസ്ഥിശേഷ;
 ധ്വവമിഹ മാംസനിബദ്ധമലല രാഗം

-58-

അവയവ മിതരതേരം തലത്രേ-
 നവനവളത്രേ തുനിഞ്ഞു ലാകു തെറി,
 സ്വവദനമെതിരിട്ടു ദപ്തപണത്തി
 സവിധമണഞ്ഞൊരു കുടി പത്രേകുഴങ്ങി

-59-

ദയയത്രേവ തലത്രേയുമ്മ വെച്ചാ
 ദയിതനെ രാഗമിരുന്ന ഹൃത്തടത്തി;
 നിയതമഴ പടുന്ന നെറ്റിമലേം,
 പരിയതമ, പതലയെമ്മയെന്തപത്രേ

-60-

ഉടലവനിലണച്ചു ശുഷ്കമാകും
 വിടപിയി മത്രേനവല്പി പത്രേ നിന്നാ;
 തടവി വിവശമംഗ, 'മത്രേനേ', യെ-
 ന്നിടി വിളിച്ചവ കണ്ണണി ചത്രേഞ്ഞാ

-61-

മദജനകമഭീഷ്ട രൂപവും ത-
 കദന വിമദന മംഗസംഗവും ഹാ!
 സദയ മധുരവാക്യമുള്ളിലാഴും
 മദനനു മത്രേനകന്തപത്രേ തത്രേനി

-62-

പരിയത കര കവിഞ്ഞു പാത്രേ വീണ്ടും
 പരിയയുടെ മത്രേന മത്രേനം മുഖാബ്ജം
 സ്വയ മലിവൊടുമൊന്നവ മുക്തന്നാ
 ഭയമുളവായതുപത്രേ ഹാ! വെടിഞ്ഞാ

-63-

ക്ഷണമവ സുഖമീലിതാക്ഷിയാമ-
 പരണയി മറഞ്ഞതരിഞ്ഞിടാതെ നിന്നാ;

അനുപദ മഥ നഭ്രകുങ്കിനാ, ശപിച്ഛാ-
 ഉനുകന വിട്ഠരുധന്യ ബാഹുബന്ധം
 -64-

“പ്രിയ ഖഗ, കരമായ കൂടു ഭാഗ്യ-
 ക്ഷയമതി വിട്ഠ പറന്നു പഭുകിലാം നീ;
 സ്വയ മഹഹ! ദുരന്തരാഗപാശം
 പ്രിയവിടുകിലിലിളെ”ന്നു പിന്തുടന്നാ.
 -65-

ഉട വിളറി മുഷിഞ്ഞ വസ്ത്രലഭം
 തടവുമവ മഹാദൂരലക്ഷ്യനായി
 ഉടന വലിയ കാട്ഠി വന്മഴക്കാ-
 റിടയിലിളംപാറ പഭുല ലീനനായി
 -66-

തരള ഹൃദയ കഷ്ടമെന്തെ ബാധം
 പരവശയാമതു കണ്ടൊരാ വരാംഗി?
 തിരിയെ മദനനന്തിനഭി?-യെന്താം
 പരിണതി ഹാ! വിധി വാമ്യമെന്തു ചയ്വു!
 -67-

ഭൃശജവമവനത്തുടന്നു വീണ്ടും
 ശശിയയെനുദൂതതാരപഭുല സായ്വി;
 അശരണയവളത്തുടന്നു താരാ-
 വശഗതയാമുപതാരപഭുല തഭി
 -68-

അതിജവമഭടണഞ്ജു കണ്ടു ദൂര-
 സ്സതി തടിനീതട ഗണ്ഡ ശലൈകൂടം;
 ഗതിയി മദനനരീടുനന്നും ചെ
 ന്നതിലൊരു ധൂസര മഘേരവേപഭുല
 -69-

ഉടനയെപരിഹാര്യമാമപായം
 പെറ്റുമവനന്തവ കണ്ടു കുണ്ഠയായി;
 അടികളൊരു തരിമ്പു മുമ്പു നീങ്ങാ-
 തുട മരവിച്ഛഥ കണ്ണുമന്ധമായി
 -70-

സമയമതിലുയന്ന ഘഭരവാരി-
 ഭ്രമഭടകാലിക വൃദ്യ രവേയാന്നു
 ഘമഘമരയഘഭ്രമനേറിയാരാ
 യമപുരിതന്നിലടിച്ഛ ഭരീപഭുല
 -71-

രവി ജലധിയിലാശുമുങ്ങി, രവോ-
 സവിധവനങ്ങളി നിന്നു രശ്മി നീങ്ങി;
 പവനനുമമവിട്ഠ ചമ്പകത്തേ,
 ഭൂവനവുമ്പ്പൊഴുതപ്രസന്നമായി
 -72-

അഥ മദനനകുന്റു ശൂന്യമായ് ത-
 പഥമതുപക്ഷി വെടിഞ്ഞ ശാഖിപത്രേലഭ;
 കഥയവസിതമെന്റു ബുദ്ധിയാലും
 വ്യഥയെഴുമാസ്സതി കണ്ടു ശുദ്ധിയാലും
 -73-

ഉടനെയെഴു പത്രാഞ്ജു വീണുരുണ്ടാ;
 ത്വടിതിയണിറു കൃതാത്ഥപത്രേ ഹസിച്ഛാ,
 ഒടുവി മദനനതെന്തി നിന്ന ദിക്കി-
 ന്നുടനവ നിർദ്ധിലനെന്പത്രേ നടന്നാ
 -74-

ജവമവിടയെണഞ്ഞു, 'രവേ' നീടും-
 ധവള തരംഗ കരങ്ങളി സതത്രേഷം
 അവളുടനെ കുതിച്ഛു കത്രളളിമീ പത്രേ-
 ലവനതയാവതു ഹന്ത! തത്രേഴി കണ്ഠാ
 -75-

മനമുഴറിനടുങ്ങിയാശു വീണാ
 പുനരിവളറു വിഷണ്ണയായി നിന്നാ
 അപഹൃത ധനനായ ലുബധനപത്രേ-
 ലപഗതദീപനരണ്യപാൻമനപത്രേ
 -76-

"അയിസഖി,യയി സത്രേരീ,യഹത്രേ നി
 ക്തീയയതി നിഷ്ഠൂര"മെന്റ നീ വെടിഞ്ഞു;
 പരിയനയെനുഗമിച്ചു ധന്യയായ് നീ;
 സ്വയമഥവാ-വിധിയിന്റു തൃപ്തനായി
 -77-

ഏവിടമിവിട,മെങ്ങു വാസഭൂ,വഭേ-
 തിവരുടേ കാംക്ഷിത, മെന്തു സംഭവിച്ഛു?
 അവിദിത പരിണാമമത്രേകയത്രേകി
 ശിവ ശിവ! സർവ്വമനാഥമീ ജഗത്തി!
 -78-

അനിശമവനി ഗഭമാന്റുദിപ്ത
 പുനരനിശം വ്യഥയാന്റുപത്രേ ലയിപ്ത
 അനുഗതരയാന്റു നില്പുരവേ,
 മനുജനുമത്രേകുകി നീയുമത്രേനുപത്രേലഭ
 -79-

വിദിതമിതഥവാ ചലാചലത്വം
 കദമിയന്തി, കഴേത്രേലായിവണ്ണം,
 നദി,-സപദി വഹിച്ചിടുന്റു നീയാ
 ഹൃദയയുഗം സ്ഥിരസൗഹൃദം ഹർദത്തി
 -80-

ശരി, നിജചരിതത്താലീ ജഗ സ്പന്ദനഭീത
 നരനു മുഹൂനമേ, ഹാ ന്നകിയാശംസ നിങ്ങൾ;
 തിരിയയെവിടേ നാം കാണുന്റ, തവ ധീയെയും ഹാ;
 ധരയെയുമിത! തുല്യം മൂടി ഗാഢാന്ധകാരം

-81-

ആസക്താശയ കണ്ണു മാധവി കിട-
 ന്നവേം നിരാലംബയായ്
 ഭൂ സംശ്ലഷേമിയന്നുറങ്ങി ശിശുപത്നഃ;
 ജ്വരംഭിച്ഛു മുന്നി തദാ
 ഹാ, സിക്താംഗ,രതീവ സുന്ദര, യുവ-
 സ്തതീ പുംസ ചിഹ്നം പരം
 ഭാസിക്കും, പരിവേഷമാന്ന വദന-
 ശതീ പുണ്ഡ രണ്ടാളുക

-82-

“ആരും തഃശിയുലകി മറയു-
 ന്നില; മാംസം വടിഞ്ഞാ-
 ത്തീരുന്നിലീ പരണയ ജടിലം
 ദഹിത ദഹേബന്ധം;
 പത്രം ഖദരം; പ്തീയസഖി, ചിരം
 വാഴ്ക മാഴ്കാതെ; വീണ്ടും
 ചരും നാം കഃ-വിരത ഗതിയാ-
 യില സംസാര ചക്രം”

-83-

ആ രാജമാനരിതു ചൊല്ലി; യുണന്നു തൃഷ്ണ
 തീരാതെ തഃശി;യവരങ്ങുടനേ മറഞ്ഞു;
 പാദക വീണ്ടുമവ കണ്ടു; വിളങ്ങിയതേ-
 മത്രാതപത്രല യുദയപരി ക്ഷമസാക്ഷി
 -84-

അഥ സകലം നിനയ്ക്കുകിലു-
 മടവഹി, ച്ചട വീ-
 പഥമവ വിട് പത്രയി; -ജവ-
 മാരുജ നീങ്ങുവതഃ?
 കഥയനുയാതരേവ പരഞ്ഞു
 കരഞ്ഞു പരം;
 വ്യഥയത്രേ! മടങ്ങിയവ,
 തങ്ങിയരേമവ
 -85-

ശേഷം നാ സ്വയമാ സഖീ രമണന-
 ത്തടേന്നരന്നാന്ന ത-
 വേഷം സാത്ഥകമാകുമാറുടന താ
 കൈകളെണ്ണു ചീരാംബരം
 ദഷ സ്വശമൊത്തതാം വർതമടു-
 ത്തന്യാത്ഥമായ്, ജ്ജീവിതം
 തേഷം പുണ്യ നയിച്ഛു;ലൗകികസുഖം

തൃപ്പൂരം കളിയിച്ചീലവ.

-ശുഭം-

Article Sources and Contributors

ലീല *Source:* <http://ml.wikisource.org/w/index.php?oldid=17498> *Contributors:* Hari Nair, Kannuran, Shijualex, Sidharthan, Thachan.makan, 2 anonymous edits

Image Sources, Licenses and Contributors

Image:Asan1.jpg *Source:* <http://ml.wikisource.org/w/index.php?title=പുരാമണഃ:Asan1.jpg> *License:* unknown *Contributors:* Shijualex

അനുമതി

Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>
